

İŞ KAZASI ÖYKÜSÜ VERİLEN BİR CİNAYET OLGUSU*

A Homicide Mimicking Accidental Death

Serpil Salaçin **, Necmi Çekin ***, Mete K. Gülmen ****, Fatih Şen *****, M. Hakan Özdemir *****

Salaçin S, Çekin N, Gülmen MK, Şen F, Özdemir MH, İş Kazası Öyküsü Verilen Bir Cinayet Olgusu, Adli Tıp Bülteni, 1996;1(2): 97-100.

ÖZET

Adli soruşturmalar; adli tahkikat, olay yeri incelemeleri, otopsi ve laboratuvar bulgularını kapsar. Ölüm sebebinin saptanması, elde edilen tüm bilgilerin dikkatlice toparlanmasına dayanır. Otopsi yapılmaksızın, adli tahkikata dayanarak ölüm sebebinin belirtilmesi ve defin ruhsatı düzenlenmesi sonucunda; kararın yeniden gözden geçirilmesinin gerektiği durumlar ortaya çıkabilir.

Bu yazıda; bir inşaatın zemininde bulunan cesedin, savcılık tarafından yapılan olay yeri incelemesi sırasındaki görüşmelerde; kişinin iş kazası sonucu kafa travmasına bağlı olarak öldüğü ifade edilmiştir. Yapılan otopside ise; kişinin av tüfeği yaralanması sonucu meydana gelen yaralanmalar nedeniyle öldüğü belirlenmiştir. Bu olgu, adli olayların sağlıklı çözümünde yaklaşımların önemini vurgulamak amacıyla sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Av Tüfeği Yaralanması, Ölüm Nedeni, Olay Yeri Keşfi, Adli Soruşturma, Otopsi.

SUMMARY

A medicolegal investigation consists of adequate information about the past, crime scene investigation and performing an autopsy with laboratory analysis. The cause of death is based on a careful review of all the available information. When subsequent information leads to an alteration of an opinion without performing an autopsy, the cause of death and the death certificate may need to be revised.

In this paper, the crime scene investigation of a body who was found near by a building construction was reviewed. Traumatic head injury was found and an accidental death had been described by the eyewitnesses.

The autopsy revealed shotgun injuries and the case was discussed by the means of medicolegal importance.

Key words: Shotgun Wounds, Cause of Death, Medicolegal Investigation, Crime Scene, Autopsy.

GİRİŞ

Adli soruşturmaya konu olan ölümlerde olay yeri keşfi, olayın ilk hazırlık soruşturmasından elde edilen bilgiler, postmortem muayenenin tekniği ve değerlendirilmesinde görev alan hekimlerin bilgi birikimi, deneyim ve beceri düzeyi olayın sağlıklı bir şekilde aydınlatılmasında en önemli basamaklardır (1-5). Otopsi kararı verilirken, ilk hazırlık soruşturması değerli bilgiler içermektedir. Ancak bu bilgilerin her olguda çekince ile karşılanması, cesede ön yargı ile yaklaşımı önleyici en önemli faktördür. Hazırlık soruşturmasında elde edilen bilgilerin dikkatlice göz önünde bulundurulması gereğini vurgularken, bu bulguların belirleyici olmasına engel olacak tarafsız yaklaşımın adli olayların sağlıklı çözümüne önemli katkısı olacağı açıktır.

Adli tıp uygulayıcılarının günlük çalışmalarında sıklıkla karşılaştığı olgulara eğitici bir örnek olması açısından, bu özellikleri taşıyan bir olgunun özellikleri sunulmuştur.

OLGU

37 yaşında, bilinen bir hastalığı olmayan erkek. Adli tahkikatında; duvar ustası olarak çalışmakta olduğu inşaatın iskelesinden dengesini kaybederek düştü-

*Bu çalışma 13-16 Mayıs 1996 Tarihinde Bursa'da düzenlenen II.Adli Bilimler Kongresinde poster olarak sunulmuştur.

**Prof Dr, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Adli Tıp Kurumu Adana Grup Başkanlığı.

***Uz. Dr, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı,

****Doç Dr, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı,

*****Uz. Dr, Adli Tıp Kurumu Adana Grup Başkanlığı.

*****Arş.Gör.Dr. Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı,

Geliş Tarihi: 18.5.1996, Kabul Tarihi: 30.7.1996.

ğü, düşerken ucu açıkta olan demir çubuklara çarpılarak olay yerinde öldüğü bildirilmiştir. Yapılan ölü muayenesinde; yüzünde ve boynunda saptanan yaraların özellikleri nedeni ile otopsi yapılmasına karar verilmiştir. Yapılan otopside dış muayenede; alın ortası ve sağ maksiller bölgesinde 1 er cm çapta, yuvarlak, düzgün kenarlı batıcı alet yarasına benzer özelliklerin yanı sıra atipik ateşli silah yaralarına benzer özellikleri de olan iki adet yara ile boyun sağ yan kısmında, 1x0.3 cm boyutlarda, kenarları parçalı, batıcı alet yarasına benzer özelliklerde bir yara saptanmıştır. Yüzünde tanımlanan bu yaraların özellikleri Resim 1'de

Resim 1: Dış muayenede yüzde saptanan yaralar.

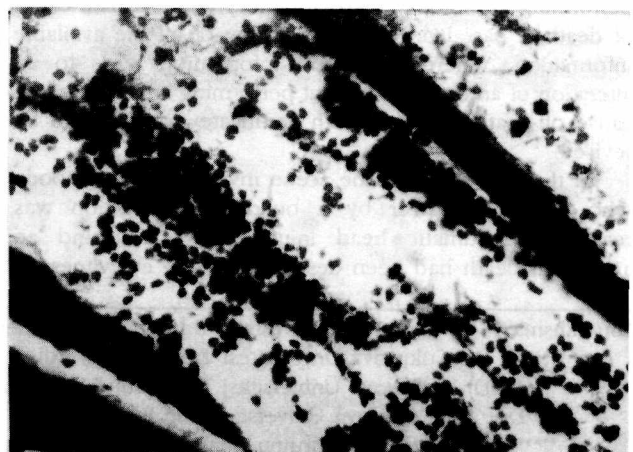
görülmektedir. Ayrıca şahsın sağ göz üst kapağında ödem, sol diz altında 1x1 cm boyutlarında ve sırtta yaygın, zemini ekimotik yüzeyel sıynık yaraları saptanmıştır.

Baş bölgesinin diseksiyonu sırasında; saçlı deri kaldırıldığında, alın ortasında tanımlanan yaranın altına uyan alanda saçlı deri iç yüzünde ince tabaka tarzında hematoma ve kalvariada frontal kemikte bu alanda 1cm çapta, yuvarlak, düzgün kenarlı bir delik saptanmıştır (Resim 2). Kalvaria kemikleri tekniğine uygun

Resim 2: Saçlı deri iç yüzünde hematoma ve frontal kemikteki defekt.

kesilerek kaldırıldığında; sağ orbita tavanında parçalı kırık, komşu dura ve hemen altında frontal lobda laserasyon ile bazalde subaraknoidal kanama saptanmıştır. Frontal lobtaki laserasyon takip edildiğinde; ponsa kadar uzandığı saptanmış ve ponstan bir adet iri saçma tanesi bulunarak çıkarılmıştır. Sağ maksilla üzerinde bulunan yaranın trajesinin cilt altı yumuşak doku seyirli olduğu ve boyun sağ yan kısmında saptanan yarayla sonlandığı saptanmıştır. Diğer organ ve sistem muayeneleri normal olarak değerlendirilmiştir.

Resim 3-4: Yara kenarındaki yumuşak doku içinde ve traje çevresindeki alanlarda kanama ve partiküller (x375 H+E).

Saptanan bu bulgularla; şahsın alın ortasında ve sağ maksiller bölgesinde saptanan yaralarının av tüfeği saçma taneleri ile meydana gelen giriş yaraları olduğu kanısı kesinleşmiştir. Şahsın otopsi sırasında alınan iç organlarında ve vücut sıvılarında yapılan toksikolojik incelemelerde; alkol, uçucu, organik, inorganik toksik bir madde ile uyutucu, uyuşturucu bir madde bulunamamıştır.

Alında tanımlanan yaradan hazırlanan doku örneklerinin histopatolojik incelemelerinde; traje çevresindeki yumuşak doku içerisine kanama alanları ve bu alanların çevresinde "Hematoksilen Eosin" ile koyu renkte boyanma özelliği gösteren değişik büyüklükte partiküller saptanmıştır. Aynı özellikler traje boyunca da izlenmiştir (Resim 3-4).

Tüm bu bulgular ışığında iş kazası öyküsü ile künt genel vücut travması ve batıcı alet yaralanmaları sonucu öldüğü idda edilen şahsın; alın bölgesine isabet eden saçma tanesinin neden olduğu, multipl beyin lacerasyonları ve subaraknoidal kanama etkisiyle ölmüş olduğu ve cilt-cilt altı bulgularına göre atışın uzak atış mesafesinden yapılmış olduğuna karar verilmiştir. Aktarılan olgunun otopsisindeki belirlemelerden sonra, Savcılık soruşturması derinleştirildiğinde; görgü tanıklarının bazıları "birden fazla silah sesi duyduklarını" ifadelerine eklemiştir.

TARTIŞMA

Adli olgularda, ölüm sebebi ve orijin saptanmasında olay yeri incelemesi ve adli tahkikat çok önemli bir yer tutmaktadır. Olay yeri incelemesindeki yetersizlikler, olguların değerlendirilmesinde ve karar aşamasında büyük sorunlara yol açmaktadır (1,2,4-7).

Adli ölüm olgularında ceset, olay yerinden, güvenlik birimleri veya ölenin yakınları tarafından bir an önce hastane morguna veya ölenin evine kaldırılmaktadır. Olgumuzda da olduğu gibi, hekim cesedi çoğu zaman hastane morgunda görmektedir. Böylece; olay yeri incelemesi ve ayrıntılı tanık ifadesi olmaksızın yüzeysel bilgilerle yetinilmek durumunda kalınmaktadır (8).

Deneyimsiz bir adli tıp uzmanı ya da pratisyen hekim, atipik yaraların değerlendirilmesinde güçlüklerle karşılaşabilmekte ve yanılmaya düşebilmektedir. Ölü muayene tutanağının düzenlenmesi esnasında; ilk tanık ifadelerinde "iş kazası sırasında demir çubukların neden olduğu yaralar" olarak belirtilmesine rağmen; dış muayeneyi yapan adli tıp uzmanı "yaraların ateşli silah yaralarına da benzediğini" ifade ederek otopsi yapılmasına gerek olduğunu belirtmiştir.

Ülkemizde, adli soruşturma konusu olan ölüm olaylarında hangi özellikteki olgulara otopsi kararı verilmesi gerektiği, soruşturmayı yürüten savcı ile ölü muayenesini yapan hekimin takdirine bırakılmıştır. Adli ölüm muayenesinde ölüm orijininin, ön plana çı-

kartılarak otopsiye karar verildiği görülmektedir (9). İlimizi kapsayan bir çalışmada, ölü muayene tutanakları incelendiğinde; cinayet olduğu belirtilen olguların %98 ine otopsi yapılması kararı verilirken, kaza olduğu düşünülen olguların %6.94'üne otopsi kararı verildiği görülmüştür (10). Böyle durumlarda, kayıtlar ve ifadelere dayanarak otopsi yapılmaması durumunda; olayın orijinini aydınlatmada kullanılacak önemli bulguların gözden kaçabileceği ve tanılmal hataların söz konusu olacağı belirtilmektedir (3,11-14).

Bazen otopsi yapıldıktan sonra bile ölüm ile ilgili kesin bilgiler ortaya konamaz iken; kaza olduğu düşünülen ve olayın tanığı olduğu söylenen olgularda otopsi yapılmadan dış muayene ile yetinildiği görülmektedir. Benzer olguların bir kısmında, daha sonra yeni tanıklar, farklı ifadeler ortaya çıkabilmekte ya da tahkikat veya olay yeri incelemelerinde yeni bulgular bulunabilmektedir. Bu durumlarda mezar açılması gündeme gelmekte, çoğu zaman geçen süreye bağlı olarak meydana gelen postmortem değişiklikler bulguların kaybolmasına neden olmaktadır (15,16).

Ölüm sebebi ve ölüme katkıda bulunan faktörler ile ortaya çıkabilecek soruların yanıtı; olay yeri incelemesi, adli tahkikat, otopsi ve laboratuvar incelemelerinin bir bütün olarak değerlendirilmesi ile verilebilir. Sağlıklı tanıya ulaşmada, hukuka objektif delilleri sunmada otopsinin öneminin bu olguyla bir kez daha vurgulanmasına gerek olduğu düşüncesindeyiz.

KAYNAKLAR

- 1- Froede RC, Goode R. Medicolegal Investigation and Forensic Procedures: A Problem Oriented Approach. In: Froede RC, eds. Handbook of Forensic Pathology. Illinois; College of American Pathologist, 1990:2-10.
- 2- Knight B. Forensic Problems in Practice. VI. The Doctor at the Scene of Death. The Practitioner 1976; 216:721-4.
- 3- Kircher T, Nelson J, Burdo H. The Autopsy As A Measure of Accuracy of the Death Certificate. The New England Journal of Medicine 1985;313(20): 1263-9.
- 4- Hirsch CS. Talking to the Family After an Autopsy. Arc Pathol Lab Med 1984;108:513-4.
- 5- Silverman S. Proposed New Death Certificate Is Only as Good a Data Source as Physician Who Fills It Out. JAMA 1989; 261 (16):2299-300.
- 6- Bowman HE, Williams MJ. Revitalizing the Ultimate Medical Consultation. Arc Pathol Lab Med 1984;108:437-8.
- 7- Doney IE. "Who is first on the Scene?" Forensic Science International 1988;36:15-20.
- 8- Gülmen MK, Çekin N, Özdemir MH, Alper B, Savran B, Şen F, Salaçin S. The Problems Related to the Crime Scene Investigations in Turkey. Advancement in Science, Summer Scientific

Meeting of The Forensic Science Society. York-England. 14-16 Temmuz 1995.

9- Knight B. eds. Simpson's Forensic Medicine: Medico-Legal Investigation of Deaths, Tenth ed. London:Edward Arnold, 1991:19-21.

10- Salaçin S, Çekin N, Gülmen MK, Alper B, Şen F, Savran B. Medikolegal Ölümlede Otopsi Kararını Etkileyen Faktörler. I.Adli Bilimler Kongre Kitabı. Adana:1995;227-32.

11- Battle RM, Pathak D, Humble CG, Key RC, Vanatta PR, Hill RB, Anderson RE. Factors Influencing Discrepancies Between Premortem and Postmortem Diagnoses.JAMA 1987;258(3):339-44.

12- Goldman L. Diagnostic Advances the Value of the Autopsy 1912- 1980. Arc Pathol Lab Med 1984; 108:501-5.

13- Cameron HM, McGoogan E, Watson H. Necropsy: A Yardstick for Clinical Diagnoses. British Medical Journal 1980;281:985-8.

14- Salaçin S, Korkut MG, Alper B, Çekin N. Entoksikasyon Ön Tanılı Olgularda Antemortem-Postmortem Tanı Farklılıkları. Ankara Patoloji Bülteni 1994;11(1):12-5.

15- Gök Ş, Kırangil B, Fincancı ŞK. Otopsi. Adli Tıp Dergisi 1988;40:87-93.

16- Kolusayın Ö, Gök Ş, Soysal Z. Ateşli Silahların Kafatasında Oluşturduğu Lezyonların Adli Tıptaki Yeri ve Önemi. Adli Tıp Dergisi 1985;1:166-76.

Yazışma Adresi:

Prof. Dr. Serpil Salaçin
Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi
Adli Tıp Anabilim Dalı
Balcalı/ADANA